

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת 'חיים של תורה - לובלין' פעיה"ק ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאווה שליט"א תלמידו של מרן פוסק הדור בעל 'שבת הלוי' זצוק"ל

מתיקות הויסנים

אל תפסס את ה'מרשם המדיק' לרפואה

כבר במשך שנים רבות אני סובל מחיידק בגרון שגורם לשקדים נפוחים בגרון וגורם לרגשות של חם וקור ונראים ולא נעימות גדולה, לאחרונה החיידק תקף גם את בני וגרם להם ליסורים וצער.

על עצמי הסכמתי להתפטר, אבל על ילדי כאב לי מאד לראות אותם נאנקים בצער, למעשה ההמלצה ברפואה כנגד החיידק הזו היא להקפיד לצמצם גם את הלשון ולא רק את השניים וכן לא לשנות מים קרים ועוד.

אבל כיון שידעתי שהרפואה היא רק מאת ה' ובפרט שרבים עשו את כל העצות הללו ולא התרפאו, לכן לא הסתפקתי בהשתדליות אלא קבלתי על עצמי להתחזק מאד לומר את ברכת אשר יצר בכוונה של הכרת הטוב לה' על הבריאות שנתנו לנו ויבד בבד בבקשה לפני ה' שייטיב לנו וירפאנו.

בברכת אשר יצר הייתי מתבונן ומקוון הודאה לה' על שברא ונתן לי את ילדי ובעצם הם בריאים בכל, רק חיידק קטן ה' נתן בהם וכמותם אני - וזאת בודאי כדי שאתעורר להכיר לו טובה על כל הטוב שנתן לי ולהם ואכן לשמחתי הרבה בחסד ה' לאחר תקופה קצרה של השתדלות החיידק חלף ממני ומילדי.

אך כאן הספור לא נגמר כעבור מעט זמן ספר לי אבא של אחד מתלמידי בתלמוד תורה, שבנו סובל מהחיידק הזה כבר זמן רב ואף על פי שהוא לוקח את האנטיביוטיקה שהרופא נתן לו מתגלה בבדיקה שהחיידק לא עבר ממנו וכך החיידק חוזר על עצמו מספר פעמים.

מיד אמרתי לו שאני מקשה בזה והצעתי לו את ההמלצות של הרפואה לצמצם את הלשון וכו' תוך כדי שאני מוסיף לו שהם הועילו לי ולבני להפטר מהחיידק. האבא

המשיך המעשה במסודר

משיחותיו של מורינו ראש הישיבה שליט"א

איך נכנסים לבית המדרש?

וַיִּרְעוּ אַחֲרָיו הַהוֹלְכִים בְּדַרְכּוֹ. "אליה לעת מצא" כשנכנס לפני ה' לעת מצא שהוא יום אחד בשנה - יום הכפורים, ומוצא שם את השכינה פנים בפנים.

וכעת בס"ד נבוא לבאר כיצד הכהן היה נכנס לקה"ק עם חמשת הדברים הנדרשים ב"זאת":

תורה - מובא בנמרא שהכהן הגדול מתפלל בקדש הקדשים על הגשמים וגדול יום הגשמים כיום מתן תורה ויותר ממנו (תענית ז), כי קיים מצוות התורה תלוי ביריית הגשמים המגדלים את הבהמות וכך אנו יכולים לקיים מצוות ציצית ותפילין וכו'.

אשה - הכהן הגדול היה מתוודע ומכפר

"בעדו ובעד ביתו" זו אשתו,

והיה מודה על חסד הנשימות

והדמים שלו ושל אשתו ובני

ביתו. ולכן 'היו מתקיימים לו

אשה אהרת שמא תמות אשתו'

שזאת משום שהכה"ג היה עוסק

בהודאה לה' על האשה והיה מערב את הדמים

של הפר והשעיר שהם הודאה על דמו ועל

דם אשתו, והודה על חסד ערוב הדמים שמקד

נולדו לו ילדים.

ונדב ואביהוא שנכנסו למקדש בלי לשאת

אשה נפטרו כי הם סברו שצריך להודות לה'

רק על נשימותיהם ועל דם של עצמם ולא

על של נשותיהם וילדיהם, לכן "אחרי מות

שני בני אהרן" - נדב ואביהוא, נאמר: "ואל

יבא בכל עת אל הקדש", כלומר, שלא יוכל

הכהן הגדול לבא אלא "בזאת יבא", ואין זאת

אלא אשה, הינו שייבא רק כשהוא נשוי לאשה

כדי שיוודה לה' עליה.

מעשה צאצאים

ובקדש הקדשים היה הכהן הגדול רואה את

שני הפרוכים שהיו דמות תינוק ותינוקת ועל

דם היה הכהן הגדול מודה לה' על שהוא

"ואל יבא בכל עת אל הקדש". הכהן הגדול היה נכנס לקדש הקדשים רק פעם אחת בשנה, והיה אסור לו להכנס לשם בגדי זהב, משום שאין קטגור נעשה סגור, שבגדי זהב מזכירים את חטא העגל שבו טעו ישראל לעבד את ה' מתוך הכרת הטוב אליו ותבונה רק על הכסף והזהב.

וכשהכהן הגדול נכנס לקדש הקדשים עליו לתקן את החטא הזה ולגלות את האמת בקיום: "כבד את ה' מהונך" שדרשו חז"ל אל תקרי מהונך אלא מגרונה הינו שייקנס עם דם הקרבן שבשחיטתו בקנה וישט הכהן בא הודאה לה' על הקנה והישט שבגרוננו שבהם ה' נותן לו נשימות ומאכלים וכן נכנס עם הקטרת שריחה הטוב העולה באף מזכיר את חסד הנשימות העולות באפינו.

ומצות הכהן היא "וכפר בעדו

ובעד ביתו" - ביתו זו אשתו, הינו

שעליו לכפר על מה שלא הודה לה' כפי

הצורך על מתנת האשה שנתן לו ה', כי עקר

התשובה שהכהן עושה אינה רק על אסורים

שעשה, שהרי הוא היה אדם גדול שגם חטאיו

היו דקים מאד, ועקרום הוא מה שלא הודה

לה' קראי על מתנת האשה.

בזאת יבא

וזהו שנאמר "בזאת יבא אהרן אל הקדש",

"בזאת" הינו בהודאה על האשה שנקראת

"זאת", כמו שדרשו חז"ל (ברכות ט), "על זאת

יתפלל כל חסיד אליה לעת מצא" שישנם

חמשה דברים הרמוזים בתבת "זאת": תורה,

אשה, מיתה, קבורה, בית הכסא.

וכך נראה לפרש: "על זאת" - על חמשת

הדברים הללו. "יתפלל כל חסיד" - יתפלל

אהרן הכהן הגדול שהוא חסיד במעשיו

וכלולות בו 'כל מעלות חסיד', וכן בניו

כקרוי התינוק וה' נתן לו אשה שהיא כדגמת דמות קרוב התינוקת.

והסבה שהקרובים היו בדמות של תינוקות ולא כאיש ואשה ממש, בכדי ללמדנו שהאדם צריך להשאר תמיד בתמימות ובטהרה כשל תינוק.

וסבה נוספת לכך שהקרובים היו בדמות של תינוקות, כדי להביא את הכהן להודות לה' על הילדים שנתן לו ה' על ידי האשה שנתן לו, כמו שכתוב שהקרובים היו "מעשה צעצועים"

מלשון 'צאצאים' [א' וע' מתחלפות], הינו שעל ידם הכהן היה מודה לה' על צאצאיו.

מיתה - הכהן הגדול היה מתפלל שלא תפיל אשה פרי בטנה, וכלולה בכך תפלה גם על כל בני האדם שלא ימותו קדם ומנם מכך מיני חלאים.

קבורה - מובא בירושלמי שהיה מתפלל 'שלא יהיו בתיהם קבריהם', כלומר שהתפלל על 'ויבוא בתריא', והתורה אומרת "בזאת יבא

אהרן אל הקדש", הינו שאהרן הכהן הודה לקב"ה על תורת הגמילות חסדים שיגשגה עם אחיו משה רבנו שיקבר אותו בני, וכן על כך שהוא עצמו נקבר בהר הזנו.

בית הפסא - הכהן היה נכנס עם הדמים ומזה אותם בין הבדים לפני הארון, כדי להודות לקב"ה על חסד הדמים שנוצרים בגופו מהחלק הטוב שבמאכלים, וכן הודה על כך שהפסלת שבמאכלים נדחית מהגוף ואינה מהערכת בדמנו.

מי מסגל להתגבר על הכעס?...

כעס של מצוה

אלא שכשמשנה העמיד פנים של כעס, רצה ללמדנו שמדת הכעס שה' ברא באדם צריכה לשמש אותו רק לעשות את רצון ה', כמו שאמרו חז"ל (ברכות ה): "רגזו ואל תחטאו" 'לעולם ירגזו אדם יצר טוב על יצר הרע', שאם האדם ישאר אדיש למול הנסיונות, הרי שהיצר הרע יתגבר עליו, לכן בעת הנסיון אדם צריך להשתמש במעט כעס ולהרגיז בלבו את יצר הטוב ולהודרו לעבודת ה' ולא להתעצל בה.

וכמו כן מצינו שכאשר חטאו ישראל בעגל, משה כביכול כעס עליהם והיה זה כעס של מצוה שמתוך כך שבר את הלוחות ובכך פטר את עם ישראל שלא יתבעו על שעברו על עשרת הדברות, שהרי לא קבלו אותם.

"אחרי מות שני בני אהרן". יום פטירת נדב ואביהוא היה יום השמיני למלואים שבו הקריב אהרן את קרבנו, והתורה מפרטת באריכות את השמחה הגדולה שהיתה שם כשאהרן הקריב את הקרבנות ולפתע ארע דבר נורא מאד שנדב ואביהוא הקריבו אש זרה ומתו לפני ה', ולאורה מדוע סבבו מן השמים שדבר קשה כזה יקרה באמצע שמחה גדולה שכזאת?

והנה אותו יום היה ראש חדש ניסן וכשהקריבו את קרבן ראש חדש משה רבנו דרש ובדק האם אהרן ובניו אכלו את בשרו וגלה ששפורוהו ולא אכלוהו ומבאר בתורה שמשנה כעס על כך ולכאורה לא מובן מדוע באמת אהרן ובניו לא אכלוהו, ומדוע משה נקט במדת הכעס שהיא מגנה?

הפסד הכעס ומעלתו

אבל כעס רע הוא מזיק מאד, וכמו שמצינו אצל הלל הזקן שכשהעמיד פנים של כעס שכח את ההלכה ששאלוהו (פסחים טו), ובפעם מדת הכעס שה' ברא באדם היא חסד גדול עבורו, שעל ידה האדם מוודרז לפרנס את בני ביתו ולגמל חסדים עם הבריות, וכן על ידה האדם יכול להנצל בזמני סכנה ובעתות צרה, רחמנא לצלן.

כמו שבדידי הוה עובדא שבילדותי טבעתי במים ולבי התמלא בלחץ ששרשו ממדת הכעס ועשיתי הכל כדי להנצל ואכן ברחמי ה' נצלת לחיים טובים וארכים, ונדע במחקה שכשאדם נלחץ וכועס נפרש בגופו חמר הנקרא 'אדרגלין', שנפרש משתי בלוטות העומדות מעל הכליות, וחמר זה מגביר את

מתיקות הכעס במקום הנכון

בציור שבכותרת הגליון: דוד מפז ומקרר בכל עו לפני ה' בעת שהגלה את הארון שהיה שבי בידי פלשתים, ושמ ארע המקרה המצער של הריגת גזה מפני שרצה לתמך בארון ה' שלא יפול.

מדוע נהרג גזה, הרי לא מצינו בתורה שיש ענש מיתה על המעשה שעשה? על כך במאמר: 'מתיקות כעסו של דוד'.

על הארון אנו רואים את שני הקרובים כדמות שני תינוקות. מדוע הקרובים היו נדמים לתינוקות ולא לדמות של אנשים גדולים? על כך במאמר: 'איר נכנסים לבית המלך'.

בציור שלפנינו: בעלי חסד מקימים חלוקת מזון למשפחות. לזמן אחד שקבל מהחלוקה נשפך כל הנכילת הפל. לידים זרזים עוזרים לזון. כמו כן נר אבא זרזי המוודרו להביא אכל מהחלוקה לבנו הרעב. וכן באפק נראה אבא עצל שעל אף תחנינו בנו הרעב, הוא נשאר אדיש ומקרב להביא לו אכל מהחלוקה.

אינו מדה חסרה לאבא האדיש, שאלו היתה קימת בנפשו היה מוודרו אף הוא להאכיל את בנו? על כך במאמר: מי מסגל להתגבר על הכעס?...

מתיקות שיהי

תפילות

רבוננו של עולם, וּבְנֵי שְׂרָצוֹנֵי יְהוָה כְּרָצוֹנְךָ תְּמִיד וְלֹא אֶרְדֵּךְ אַחֲרֵי הַבְּלִי הַעוֹלָם הַזֶּה, אֶלָּא אֶשְׂמַח בְּחֻלְקֵי שְׂנֵאתְךָ לִי בְּרִיאוֹת [ובפרט שחננת אותי באשת חיל שעודך המתנה הזו גדול לאין שעור] ואֶרְדֵּךְ תְּמִיד אַחֵר רָצוֹנְךָ לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה וְלַגְלוֹת בָּהּ אֶת אֲהַבְתְּךָ וְלַלְכֵת בְּדַרְכֵי יְשָׁרִים בְּעֵינֶיךָ לְגַמֵּל חֲסִדִים וְלְהִיטִיב לְבָרִיחֶיךָ. וּמִפְדּוֹנֶךָ לְמַדּוֹנֶךָ תַּעֲלֵנוּ וְנִזְכֶּה לְבִלְמַעַל אֲבוֹתֵינוּ הַקְדוֹשִׁים אֲבֹתֵנוּ יַחֲזֵק וְיַצְלֵב, שְׁלוֹה מִשְׁתוֹקֵךְ כָּל יְהוּדֵי 'מְתֵי יַצִּיעוּ מַעֲשֵׂי לְמַעֲשֵׂי אֲבוֹתֵי, אָמֵן סְלַה.

כָּל הַדָּם הַתּוֹסֵס יֵשׁ לְשִׁפָּךְ, כִּהְרֵן שֶׁשָּׁפְכוּ לִיסוֹד וְלֹהֲצִיאוּ אֵל מַחוּץ לְמַחֲנֶה, כְּמוֹ שֶׁנֶּהְגוּ מִשָּׁה וְאַהֲרֹן הַקְדוֹשִׁים.

כָּךְ וְלֹא יִתְמַרְמַר כְּלָפֵי שְׂמֵיא חֲלִילָה. וְאֶכֶן הַתּוֹרָה מַעִידָה: "וַיִּדַם אֶהְרֹן" הֵינּוּ שֶׁה'דָּם' שֶׁבְּתוֹךְ לְבוֹ הָיָה 'דוֹמֵם' מְלֵהֶתְמַרְמַר וּמְלַכֵּס עַל הַנִּהְגָּה ה' וְלִכְן גַּם אֲכַרְיֹ דַמְמוּ מִלְּהַפְרִישׁ אֶת חֲמַר ה'אֲדַרְנָלִין' שֶׁנִּפְרַשׁ בְּעֵת צַעַר וּמַתְחָה, כִּי לֹא הָיָה לוֹ שׁוֹם מְרַמֵּר עַל הַנִּהְגָּה ה'.

וּבְיָדָאֵי מִשָּׁה רַבְּנוּ שֶׁהָיָה גְדוֹל מֵאַהֲרֹן בְּמִדְרָגָתוֹ, הָיָה נָקִי מִכַּעַס, וּמֵה שֶׁכָּתוּב שֶׁכַּעַס, הָיָה זֶה רַק כְּלָפֵי חוּץ כְּמִדְּקֵי בְלִשׁוֹן הַפְּסוּק "וַיִּקְצַף מִשָּׁה" - "כְּקִצְפָּךְ עַל פְּנֵי מִים" (הוֹשֵׁעַ י), שֶׁכְּלָפֵי חוּץ הוּא נִדְמָה כְּמִשְׁקָה אֶךְ אֵין בּוֹ מִמֶּשׁ, כָּךְ כַּעֲסוֹ שֶׁל מִשָּׁה הָיָה נִדְמָה כְּלָפֵי חוּץ כַּכַּעַס, אֶךְ בְּלָבוֹ לֹא הָיָה שׁוֹם כַּעַס.

קצת כעס

וְאֵת זֶה הַתּוֹרָה רוֹמֶזֶת בְּכָךְ שֶׁאַהֲרֹן טָבַל אֶת אֶצְבָּעוֹ בְּדָם וְנָתַן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת שְׂאֵר הַדָּם יָצַק לִיסוֹד הַמִּזְבֵּחַ - הַדָּם הוּא הַחֲמִימִת שֶׁבְּלִבּוֹ, וְאֵינוֹ לְמִדִּים מִכָּךְ שֶׁאַהֲרֹן טָבַל אֶת אֶצְבָּעוֹ בְּדָם, שֵׁשׁ לְכַעַס רַק מַעֲט עַל מְנַת לְהוֹדִירוֹ לַעֲשׂוֹת אֶת רָצוֹן ה', וְשֶׁאֵר

הַסֵּפֶר בְּכָל אֲבָרֵי גּוּפוֹ שֶׁל אָדָם וּמִמַּתִּיק וּמְרַגֵּעַ אֶת דַּמּוֹ כְּדֵי שֶׁגּוּפוֹ לֹא יִשְׂרָף מִהַכַּעַס.

וְעַל הַחֵסֶד שֶׁל שְׁתֵּי הַבְּלוּטוֹת הַלְלוּ הָיוּ מְכוּנִים לְהוֹדוֹת לַה' בְּמַעֲשֵׂי הַקְּרָבּוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְאֵת הַיְתָרַת עַל הַכֶּבֶד עַל הַכְּלִיּוֹת יִסְיַרְהָ" שֶׁהַבְּלוּטוֹת הַלְלוּ עוֹמְדוֹת "עַל הַכְּלִיּוֹת", וְ"יִסְיַרְהָ" מְלַמְּדֵנוּ לְהִסְרֵי אֶת "וְהִתָּרַת" הַכַּעַס שֵׁשׁ לָנוּ בְּכַבֵּד, כִּי כְּשֶׁאָדָם כּוֹעֵס עַל הַרְרִיּוֹת, בְּעֵצֶם הוּא כּוֹעֵס עַל הַקֶּבֶד"ה חֲלִילָה, שֶׁהָרִי אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְּמַטָּה עַד שֶׁמְכַרְיִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה, אִם כֵּן כְּשֶׁחֲבָרוֹ עָשָׂה לוֹ דְּבַר שְׂגָרִים לֹא נִזְק אוֹ צַעַר, הָרִי שֶׁהִקְבֵּה"ה עָשָׂה זֹאת וְהָיִית שְׁהוּא יוֹדֵעַ בְּעַמְּךָ לָבוֹ שֶׁלֹּא יוֹעִיל לוֹ אִם יִגְלֶה כַּעַס כְּלָפֵי שְׂמֵיא, לִכְן הוּא מְשַׁלֵּךְ אֶת כַּעֲסוֹ עַל חֲבָרוֹ.

שהקצף לא יטעה אותה...

וְעַתָּה יוֹבֵן שֶׁכְּאֲשֶׁר הָיָה לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֶת הַשְּׂמִיטָה הַגְּדוֹלָה שֶׁל הַקְּרַבַּת הַקְּרָבּוֹת, לְפָתַח בָּא מַעֲשֵׂה נֶדֶב וְאֲבִיחֻוּא שֶׁהִקְרִיבוּ אֵשׁ זָרָה וְנִשְׂרָפוּ. כְּדֵי לְנַסּוֹתוֹ שֶׁבְּכָל אֶת לֹא יִכַּעַס עַל

למי ראוי לאכל בשר?

חשש של כעס

וְאַהֲרֹן מִשִּׁיב: "הֵן הַיּוֹם הִקְרִיבוּ אֶת חַטָּאתְכֶם וְאֵת עֹלְתְכֶם לִפְנֵי ה' וְתִקְרַנְהָ אֵתִי כְּאַלְהָ" אַהֲרֹן אוֹמֵר לְמִשָּׁה, בְּכָל זֹאת אַרְעֵ לִי הַיּוֹם מִקְרָה שֶׁל מַעֲט כַּעַס כְּאֲשֶׁר נִלְקַחוּ מִמֶּנִּי בְּנֵי כִּי אַהֲרֹן בְּעֻנְיָתוֹתָיו חֲשַׁשׁ שֶׁמָּא הָיָה בְּלָבוֹ מַעֲט כַּעַס, כְּמוֹ שֶׁהָיָה נִרְמָז בְּכָךְ שֶׁהֵנִיחַ מַעֲט טַפַּת דָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ שֶׁאַהֲרֹן חֲשַׁשׁ שֶׁהָיָה לוֹ גַּם מַעֲט כַּעַס בְּלָבוֹ.

וַיִּזְ"ל אוֹמְרִים שֶׁאַהֲרֹן אָמַר לְמִשָּׁה 'אִם שְׂמַעְתְּ בְּקִדְשֵׁי שְׁעָה, אֵין לָךְ לְהַקֵּל בְּקִדְשֵׁי דִּוְרוֹת'. וַיֵּשׁ לְבָאָה עַל הַרְדֵּךְ הָאֲמוּרָה שֶׁאַהֲרֹן אָמַר לְמִשָּׁה, לְפִי דְבָרֶיךָ [מִשָּׁה] שֶׁשְׂמַעְתְּ בְּקִדְשֵׁי שְׁעָה שֶׁאֵנִי [אַהֲרֹן] יְכוֹל לְאַכֵּל אֶת הַחַטָּאת, כִּי לְבִי נָקִי לְגַמְרִי מִכַּעַס וְאֵין לִי דִין שֶׁל אוֹנוֹן. בְּכָל זֹאת הָרִי אִם אֲנִהְגֶּךָ כִּי יִטְעוּ גַם לְהַקֵּל בְּקִדְשֵׁי דִּוְרוֹת', הֵינּוּ שֶׁיִּלְמְדוּ מִפְּנֵי גַם אַחֲרָיִם לְדִוְרוֹת שֶׁאוֹנוֹן עַל אֶף טַמְאָת כַּעֲסוֹ, יְכוֹל לְאַכֵּל מִבְּשַׂר הַקְּרָבָן.

"וַיִּשְׁמַע מִשָּׁה וַיִּיטֵב בְּעֵינָיו" - מִשָּׁה רַבְּנוּ רָאָה בְּזֶה אֶת גְּדֻלַּתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן וְאֵת עֻנְיָתוֹתָיו הַגְּדוֹלָה שֶׁבְּאֲמַת הוּא לֹא כַּעַס כְּלָל מִפְּטִירַת בְּנָיו וּבְכָל זֹאת הוּא חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא הוּא כַּעַס וְאֶכֶן טַעֲנָה זֹו שֶׁל אַהֲרֹן הִתְהַוָּה טוֹכָה בְּעֵינֵי מִשָּׁה. וּבִפְרָט שֶׁמִּשָּׁה רָאָה שֶׁאֶף עַל פִּי שֶׁהוּא כַּעַס עַל אַהֲרֹן - אַהֲרֹן לֹא נִפְגַּע מִכָּךְ וְלֹא בָּא מִכָּךְ לְכַלֵּל כַּעַס וְכָל זֶה הָיָה טוֹב מְאֹד בְּעֵינֵי מִשָּׁה.

דגמה של כעס

וְהַסֵּבָה שֶׁאַהֲרֹן נִמְנַע מִלְּאַכֵּל אֶת בְּשַׂר הַקְּרָבָן הִיְתָה מִפְּנֵי שֶׁהוּא הָיָה אוֹנוֹן עַל נֶדֶב וְאֲבִיחֻוּא, וְהִטְעַם שֶׁלֹּאֲנוֹן אֲסוּר לְאַכֵּל מִבְּשַׂר הַקְּרָבּוֹת, מִפְּנֵי שֶׁכִּיּוֹן שֶׁהוּא כּוֹעֵס וּמְמַרְמַר לֹא יוֹכֵל לְכַנּוֹן הַכֶּרֶת הַטּוֹב לַה' בְּעֵת אֲכִילַת בְּשַׂר הַקְּרָבָן, שֶׁעַל כֵּן אוֹנוֹן נִקְרָא כָּךְ מִלִּשׁוֹן מִתְאוֹנוֹן, וְעַל כֵּן מִשָּׁה כַּעַס לִפְנֵי אַהֲרֹן כְּדֵי לְהַמְחִישׁ לוֹ שֶׁכִּיּוֹן שֶׁאֵינוֹ כּוֹעֵס בְּכַעַס שֶׁכּוֹה - כְּדָגְמַת הַכַּעַס שֶׁכַּעַת מִשָּׁה רַבְּנוּ כּוֹעֵס, לִכְן הָיָה רָאוּי לוֹ לְאַכֵּל אֶת בְּשַׂר הַקְּרָבָן.

וּמִשָּׁה טַעַן לָהֶם "הֵן לֹא הוֹבֵא אֶת דָּמָה אֶל הַקֶּדֶשׁ פְּנִימָה" כְּלוֹמֵר, שֶׁאֲמַנְסָ בּוֹדָאֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן קִים 'שְׁלִשָּׁה יָמֵי אֲבִלוֹת לְכָכִי' (מ"ו ק כ"ו), וּבְכָה עַל מִיתַת שְׁנֵי בְּנָיו, בְּכָל זֹאת מִשָּׁה טַעַן לוֹ שֶׁבְּזֶה הוּא רַק הִרְאָה כְּלָפֵי חוּץ שֵׁשׁ לוֹ מְרִירוֹת, אֲבָל הוּא לֹא מֵלֵא אֶת לָבוֹ 'פְּנִימָה' בְּדָם שֶׁל כַּעַס חֲלִילָה, אֶלָּא "וַיִּדַם אַהֲרֹן" - בְּלָבוֹ הָרִי הִיְתָה לוֹ שְׁלוֹת הַנֶּפֶשׁ וְלֹא הָיָה לוֹ שׁוֹם כַּעַס וּמְרַמֵּר חֲלִילָה.

לְכֵן "אֲכֹל תֹּאכְלוּ אֹתָהּ בְּקִדְשׁ כְּאֲשֶׁר צִוִּיתִי" - הָיָה רָאוּי לוֹ לְאַכֵּל אֶת בְּשַׂר הַקְּרָבָן מִתּוֹךְ שֶׁמָּחָה וְלִכְפֹּר בָּזֶה עַל הַכַּעַס שֵׁשׁ לְכָל אוֹנוֹן מִפְּטִירַת קְרוֹב מִשְׁפַּחְתּוֹ, שֶׁכַּעַס זֶה גוֹרֵם לְטַמְאָת מִקְדָּשׁ וּקְדוּשָׁי, שֶׁלְכֵן הָאוֹנוֹן מְזוּהָ שֶׁלֹּא לְהַכְנִס לְמִקְדָּשׁ וְלֹא לְנַעַת בְּקִדְשִׁים, מֵה גַּם שֶׁאִם לֹא יֵאָכֵל כַּעַת מִבְּשַׂר הַקְּרָבָן יִטְעוּ בְּנֵי הָאָדָם לְחַשֵּׁב שֶׁכְּבִיכּוֹל יֵשׁ כַּעַס בְּלָבוֹ שֶׁל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן עַל הַנִּהְגָּה ה' ח"ו.

מִשָּׁה רַבְּנוּ צָוָה בְּשֵׁם ה' לְאַהֲרֹן וְלְאַלְעָזָר וְלֵאחֵיהוּא, כִּי גַם אֲלַעָזָר וְאֵיתְמַר הָיוּ שְׁלָמִים מְאֹד וְלֹא הָיָה לָהֶם שׁוֹם מְרַמֵּר עַל הַנִּהְגָּה ה' שֶׁלִּקַּח אֶת אֲחֵיהֶם וְלִכְן הֵם לֹא הָיוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת שׁוֹם פְּעֻלָּה חִיצוֹנִית שֶׁמְרַאָה אֲבִלוֹת, רַק כְּלָל יִשְׂרָאֵל הָיוּ צְרִיכִים לְהִתְאַבֵּל וּלְכַבּוֹת.

"וְאֵת שְׁעִיר הַחַטָּאת דָּרַשׁ דָּרַשׁ מִשָּׁה" מִשָּׁה פָּנָה לְבָנֵי אַהֲרֹן וְכַעַס עַל שֶׁלֹּא נֵאָכַל בְּשַׂר הַקְּרָבָן וְאֲמַנְסָ מִשָּׁה הַתְּכַפּוֹן בְּכַעַס הַזֶּה עַל אַהֲרֹן כְּפִי שֶׁדָּרְשׁוּ חז"ל, אֲבָל אָמַר זֹאת לְמוֹל "בְּנֵי אַהֲרֹן הַנּוֹתָרִים" מִשׁוּם שֶׁקְּרָבָן זֶה הָיָה קָרְבַּן רֹאשׁ חֲדָשׁ שֶׁבָּא עַל חֵסֶד מְרוּצַת הַדָּמִים וְחִדּוּשֶׁם הַנַּעֲשָׂה בְּכָל חֲדָשׁ.

שֶׁלְכֵן מִשָּׁה הֵבִיט עַל בְּנֵי אַהֲרֹן לֹאֹמֵר שֶׁרָאוּי הָיָה לְאַהֲרֹן לְשַׂמּוֹחַ וְלְאַכֵּל אֶת בְּשַׂר קְרָבָן רֹאשׁ חֲדָשׁ מִתּוֹךְ הַכֶּרֶת הַטּוֹב לַה' עַל מְרוּצַת הַדָּמִים שֶׁנָּתַן בְּבִיתוֹ שֶׁנֶּרְמָו לְלִידַת הַבְּנִים אֲלַעָזָר וְאֵיתְמַר "הַנּוֹתָרִים" - שֶׁנִּשְׁאַרְו לוֹ וְלֹא נִפְטְרוּ בְּנֶדֶב וְאֲבִיחֻוּא, וְאֲכִילַת הַקְּרָבָן עַל יְדֵי אַהֲרֹן בְּאִפְסוֹן קִנּוּהָ הִיא שְׁלָמוֹת קִדְשָׁת הָאֲכִילָה שֶׁנַּעֲשִׂית מִתּוֹךְ אֲהַבַּת ה' וְאֲמָרו חז"ל "כֹּהֲנִים אוֹכְלִים וּבְעֵלִים מִתְּפָרִים", מִפְּנֵי שֶׁהַכֹּהֵן הוּא כַּסְפֵּר תּוֹרָה חֵי וְאֲכִילָתוֹ מִחֻזְקָתָהּ אֶת גּוּפוֹ הַקְּדוֹשׁ וּמוֹדָה עַל בְּרִיאוֹת אֲבָרֵי גּוּפוֹ, וּבִזְכוּתָהּ זֶה מִתְּפָרִים עוֹנוֹת בְּעֵלֵי הַקְּרָבָן, וְעַל כֵּן כַּעַס מִשָּׁה - מְדוּעַ אַהֲרֹן לֹא אָכַל אֶת הַקְּרָבָן.

איך נצלים מפעס?

המונח מהאמור, שעל האדם להפנים לשכלו ולדעתו את מדת האריכות אפים שלא לכעס לעולם על בני ביתו ולא על שום אדם, אלא יש להשתמש בכעס רק נגד היצר הרע -

להזדרז ללכת לבית המדרש ולעסק בתורה, להזדרז לעזר בבית ולכל מי שצריך עזרה, ולהזדרז לשאר מעשים טובים. והעצה להתרחק ממדת הפעס הרעה היא,

על ידי שנתבונן בחסדי ה' שעלינו ובטובות הרבות שהוא מרעיף עלינו בכל עת ובכל שעה וכך לא נכעס על שום דבר לא רצוי שיארע לנו חלילה, כי לבנו יהיה מלא בהודאה ובשירה לה' על רב חסדיו.

מתיקות כעסו של דוד

ולכן עזה נהרג בעת שבא לאחו את ארון ה' משום שבמעשה זה שעשה המהפשה הטעות של העם החושבים שהם נושאים את התורה ולא התורה נושאת אותם.

וכשראה זאת דוד הראה כלפי חוג פנים של חרון אף כדי להמחיש לעם את כעסו של ה' על הטעות הזו שבלבם, ואף לא אבה להעלות את ארון ה' אליו כדי ללמד את העם שארון ה' לא יוכל לעלות אליהם עד שיתקנו את הטעות שבלבם וידעו שהתורה נושאת אותם וידעו לשנות את דרכיהם לפי רצונו יתברך ולא לפרש את התורה לפי מה שנח להם.

ובכל אותו הזמן שהארון לא עלה לעיר דוד העם למדו מדוד בעצמו את מדותיה של התורה שבו, וכשראה דוד שהם שבו בתשובה העלה את הארון באימה ויראה בקול שופר 'ודוד מכרכר בכל עז לפני ה''', 'מכרכר' הוא לשון 'רך רך' שדוד גלה לפני העם את רכותו הגדולה לפני ה' ובכך עוררם להפנע לרצון ה' המתגלה בתורה.

כדגמת כעסו של משה מצינו בדרך מלכנו שכשהעלה את ארון הברית עזה בקש לתמוך בארון ה' שלא יפל ונהרג על כך מן השמים, והתברר חרה לדוד, ומחמת כן "ולא אבה דוד להסיר אליו את ארון ה' על עיר דוד". ולכאורה קשה כמה קשיות:

א. מדוע עזה נקנס בענש הנורא של מיתה על מעשה כזה שעשה, הרי לא מצינו בתורה שענשו של העושה מעשה כזה במיתה? ב. היתכן שדוד מלכנו יכעס על הנהגת ה' חלילה! ג. מדוע דוד לא מעלה את ארון ה' אליו וכי הוא בא להראות מרמור חלילה כלפי שמיא?

מי נושא אותך?

אלא, הפרוש בזה שדוד ראה שהקב"ה לא מרצה מהעם אף על פי שהם עסקו בשירה לפני ה' בעת שהעלו את הארון, מפני שהיתה גאווה בלבם, וסברו שהם נושאים את התורה, ולכן היו מפרשים אותה לפי מה שנח להם ולא הבינו ש'הארון נושא את נושאי' ועליהם לכוף את רצונותיהם לפי רצון ה' המבאר בתורה הקדושה.

המשך מתיקות הניסים

של אותו אבא ואמתי לו שהיתה לי טעות שלא הודעתי לו את 'המקום המדויק' וספרתי לו שכח ברכת אשר יצר בכונה היא זו שגרמה לרפואתי ולרפואת ילדי' והוספתי לספר לו שקצת החידק תור אלי ואני מרגיש שספת הדבר היא מפני שהשטמתי את הפרט הזה ממנו.

האבא שמח לשמע את המרשם הנכון ובחסד ה' גם אני קצת בתהליכי רפואה. כלי תפלה שזכות זכוי הרבים מספור זה תעמד לי ולבני ביתי ולכלל ישראלי שלא נדע לעולם משום צער וחלי אמן.

ל. א. א. ורשלים, רמות

ה' נזכרתי בעצת דקת התפלה שהובאה מספר פעמים בגיליונות ובספרים שיצאו לאור על ידי המכון שלכם, ועשיתי דקת תפלה לה' שיגלה לי מהו הדבר שגורם לי לצער הגדול הזה.

בתם דקת התפלה, נזכרתי באותו אבא שכאשר הוא התעצ אתי על בנו שלקה בחידק זה, המלצתי לו רק על דרכי הרפואה שנוכחתי לראות שהם הועילו לי ואת העקר לא אמרתי לו שהתחזקתי בכונה בברכת אשר יצר וזו היתה הדרך שלי להושע.

בלי להסס הזדרתי לחפש את מספר הטלפון

הודה לי על ההמלצה והלך לדרכו.

והנה בעבור מעט זמן התחלתי להרגיש טוב רגשות לא נעימים ומהר מאד התברר שהחידק חזר שוב לגרוני אך הפעם החידק הכביד עלי יותר מכל פעם, הגרון שלי התנפח והרגשתי רע מאד עד שהיה קשה לי אפילו לדבר.

לקחתי חפץ מהתלמוד תורה שבו אני מלמד ושכבתי מסה תוך כדי הקשי שעבר עלי, ערכת חשבון נפש וחשבתי לעצמי מדוע חזר עלי החידק הרע הזה? וכידוע 'הבא לטהר מסניעין אותו' והקב"ה פותח פתח לדופקים בתשובה, ובחסדי

הדורים מתוקים

- א. מהי היזאת' שעמה נכנס הכהן הגדול לקה'ק? ב. כיצד ראה הכהן את צאצאיו בקה'ק? ג. איזה אוזן לא היה אוזן וחסש שהוא אוזן? ד. מהו החמר שמפרש בגופו של כל אדם מלבד גופו של אהרן? ה. על איזו 'פנימה' כן משה באמרו שלשם לא הכניסו דם? ו. מי הוא הנושא שבאמת הוא נשא?

התשובות מונחות בתוך גליון זה. את התשובות ניתן לשלח לכתבת המייל: 7885595@gmail.com עד יום שלישי, בצרוף שם, כתבת ומספר טלפון. הפותרים נבונה, ינסו להגלה על מתנה יקרתית | האכה משבוע שעבר: יעקב דב גורמן, רמות ד', ורשלים.

ספידה מתוקה...

כס"ד יצא לאור
הספר הנפלא
'מתיקות המועדים'
על ימי ספירת העומר
ותחבובות

מתוך שיעורי ושיחותיו של
מורנו ראש הושיבה שליט"א

יריבית בריש"ת י"ח ת"ח
ובתיבת הושיבות
אבטלרף 11122021-052

